

De interessante historie van de *Harmonie* is terug te lezen op de site van de ssrp

DNA

Zwart begon aan de restauratie in 1999 en was gereed in 2013. Hij deed alles eigenhandig met een beperkt budget. Het resultaat laat wel zien dat we te maken hebben met een ervaren zeiler, gezien de uitgekiende tuigage en uitrusting: Ed zeilde met de schoener *Abel Tasman* de hele wereld rond. Ook is er een mooi karakteristiek interieur, ontworpen door een man met liefde en gevoel voor dit erfgoed. Dat is goed te begrijpen als je bedenkt dat twee van Eds overgrootvaders schipper waren op palingaken vanuit Heeg. Dus er zit het juiste DNA in zijn genen.

De manier waarop Zwart de restauratie uitvoerde verdient aandacht. Hij keek niet alleen terug in de tijd, maar juist ook vooruit. Wat is er bijvoorbeeld nodig om een boot levensloopbestendig en toekomstgericht te restaureren? Zwart bedacht dat authenticiteit belangrijk is. Dat maakt het schip immers bijzonder en geeft het een ziel en karakter. Dat creëert intrinsieke waarde, maar er moet ook mee gevaren kunnen worden, dus de uitrusting werd zo aangepast dat er met een kleine bemanning goed gezeild kan worden. Ook moesten de onderhoudskosten vooral omlaag. Dus een sober schip met epoxyteer op de romp, weinig of geen hout aan de buitenkant. Kortom een schip dat tegen een stootje kan en in het water kan overwinteren.

Het vooronder is vergroot door het voordek te verlengen. Dat is weliswaar een aantasting van de originaliteit, maar het maakt de aak zo wel geschikt als familieschip met een groot interieur en ruimte voor veel slaapplekken. Het schip is dus niet alleen gered van verdere aftakeling, maar heeft ook een toekomst gekregen. Proficiat schipper, met deze visie en met dit resultaat. Welkom terug in het Stamboek!

Erik Pluimers, bestuurslid SSRP Criteriazaken
Jan Eissens, Stamboekbeheerder
stamboek@ssrp.nl, www.ssrp.nl, geheugen.ssrp.nl

SSRP

De Stichting Stamboek Ronde en Platbodemjachten (SSRP) is opgericht in 1955. De SSRP maakt samen met andere behoudsorganisaties deel uit van de Federatie Varend Erfgoed Nederland (FVEN), gesprekspartner van de overheid.
Administratie: Rita Eissens - van Goor.
Stamboekbeheer: Jan Eissens.
Tel. 050-4094094
E-mail: administratie@ssrp.nl

Mosselaak Harmonie LE104

De SSRP schouwt ongeveer 50 schepen per jaar voor inschrijving in het Stamboek. Daar zitten soms echte pareltjes tussen. Vorig jaar bijvoorbeeld de *Trekvogel* (bouwjaar 1913) en nu de visserman aak *Harmonie* uit 1905. Erik Pluimers legt uit waarom het zo'n bijzonder schip is.

Eigenaar Ir. Ed J.T. Zwart heeft de *Harmonie* zoveel mogelijk gerestaureerd naar de authentieke bouwstaat, toen zij voer met visserman Arend Poepjes aan het helmhout. Poepjes was ook bekend als hardschaatser in Friesland. Overigens verdiende hij met schaatsen meer dan met vissen. De *Harmonie* is inmiddels 120 jaar oud, maar er ligt nu weer een prachtig voorbeeld van een visserman aak. Zo zagen die aken er dus uit, meer dan een eeuw geleden. Een prachtige romp met een mooie zeeg, eenvoudig maar goed getuigd en een interieur met karakter. Geheel origineel is de aak natuurlijk niet echt meer, maar dat kan ook niet, want er moet anno 2025 met het schip prettig gevaren kunnen worden.

Palinghandel

Er is sinds het bouwjaar 1905 heel wat gebeurd met de aak. Aanvankelijk werd er met deze aak gevist en vanaf 1922 tot 1949 was het schip onder de naam *Harmonie* actief in de palinghandel. Het werd gebruikt voor het opkopen en

verzamelen van levende paling voor de handelaren in Heeg. Die voeren vervolgens met de grote palingaken naar Londen om er de vismarkten te bevoorraden. (Na de restauratie koos de huidige eigenaar weer voor de naam *Harmonie* omdat de aak onder die naam het meest floreerde.) In 1949 kocht de Amerikaanse ambassadeur Selden Chapin de aak en liet hem verbouwen tot roefaak met een vaste schipper en kok. Er wapperde een Amerikaanse vlag op het roer, de naam werd *Half Moon* en er kwamen belangrijke gasten uit de politiek en het bedrijfsleven aan boord. Ook onze koninklijke familie was wel eens te gast. Het schip won aan prestige, maar mooier werd het er niet van. Het roefdak was veel te hoog, omdat de ambassadeur een vrij lang persoon was en dat bepaalde uiteraard de hoogte. Criteria van de SSRP bestonden er toen nog niet. Enfin, Ed Zwart zag in 1999 dit toen verwaarloosde schip in Nieuwendam liggen en herkende de prachtige romp en de mooie zeeg van een visserman aak en besloot deze te kopen en te gaan opknappen.